

Dómsmálaráðuneytið
Haukur Guðmundsson ráðuneytisstjóri
Sölvhólsögötu 7
101 Reykjavík

Reykjavík, 5. október 2021

Efni: Ítrekun á erindi um lögmæti netverzlunar með áfengi og eyðingu óvissu í viðskiptum

Félag atvinnurekenda (FA) vísar til fyrri erinda sinna til fjármálaráðuneytisins, dags. 9. og 25. ágúst sl. og bréfs fjármálaráðuneytisins dags. 27. ágúst, þar sem erindin voru áframsend dómsmálaráðuneytinu „til þóknanlegrar meðferðar“, í samræmi við 2. mgr. 7. gr. stjórnssýslulaga.

Hér skal þess getið til upprifjunar, að erindi FA til stjórnarráðsins fjallar um það sérkennilega óvissuástand, sem nú er uppi á áfengismarkaði. Brýnt er að ráðuneytið svari erindinu í þágu öryggis og fyrirsjáanleika í viðskiptum.

Undanfarið hafa verið starfandi hér á landi netverzlanir, sem reknar eru með mismunandi sniði eins og rakið var í upphaflegu erindi FA. Þar kom fram að eftir því sem næst yrði komið hefðu yfirvöld ekki gripið inn í starfsemi þessara netverzlana. Samkvæmt þeim upplýsingum sem síðan hafa komið fram hefur Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins, undirstofnun fjármálaráðuneytisins, kært netverzlanir í tvígang til lögreglu og tilkynnt starfsemi þeirra til sýslumanns, auk þess að kæra a.m.k. eina netverzlun til embættis ríkisskattstjóra, í þeim tilgangi að stöðva starfsemi þeirra.

Þessi yfirvöld hafa ekki aðhafzt neitt til að stöðva starfsemi umræddra fyrirtækja. Af því verður varla dregin önnur ályktun en sú að þau telji starfsemina innan ramma laga og reglna.

Framferði ÁTVR í málinu er hins vegar augljóslega til þess fallið að skapa óvissu og fæla fyrirtæki frá þátttöku á þessum nýja markaði, enda er það væntanlega tilgangurinn. Eftir að FA sendi ítrekun á erindi sínu til fjármálaráðuneytisins hefur hin opinbera stofnun höfðað einkamál á hendur a.m.k. tveimur netverzlunum með áfengi og krafist þess að þeim verði gert að hætta starfsemi, að viðlögðum dagsektum, auk þess sem ríkisstofnunin krefst bóta úr hendi fyrirtækjanna. Hér virðist ÁTVR hafa tekið sér eftirlitshlutverk á áfengismarkaðnum og er stofnunin þá komin langt út fyrir það hlutverk sem henni er markað lögum samkvæmt. Fjármálaráðuneytið, sem ÁTVR heyrir beint undir, hefur engu að síður ekki séð ástæðu til að grípa inn í þessa vegferð stofnunarinnar.

Eins og bent hefur verið á í fyrri erindum til stjórnarráðsins er þetta óvissuástand óþolandi fyrir fyrirtæki sem starfa á áfengismarkaðnum eða horfa til þess að hasla sér þar völl. Innan raða FA eru bæði fyrirtæki sem hafa hug á að koma ný inn á vaxandi markað netverzlunar með áfengi og fyrirtæki sem hafa um árábil flutt inn og/eða framleitt áfengi og sjá sér ekki annan kost en að bregðast við þeirri nýju samkeppni, sem að sjálfsögðu felst í netsölu áfengra drykkja. Í báðum tilvikum vilja félagsmenn FA hins vegar hafa vissu fyrir því að taki þeir upp netsölu áfengis sé sú starfsemi innan ramma laga og reglna.

Í tilviki þeirra félagsmanna FA, sem fyrir eru á áfengismarkaðnum, hefur rekstur hinna nýju netverzlana í einhverjum tilvikum þýtt missi viðskipta, sem getur verið umtalsverður. Frá sjónarhóli

Þessara fyrirtækja virðast þeir, sem eru reiðubúnir að starfa við lagalega óvissu, hafa samkeppnisforskot á fyrirtæki sem vilja ekki hætta orðspori sínu eða fjármunum til að hefja starfsemi sem mun nánast örugglega hafa í för með sér kærur og málsóknir frá stofnun á vegum hins opinbera.

Í upphaflegu erindi til fjármálaráðuneytisins 9. ágúst var þess farið á leit að ráðuneytið svaraði spurningum FA um lögmæti netverzlunar með áfengi innan tveggja vikna, enda væru umtalsverðir hagsmunir í húfi. Dómsmálaráðuneytið hefur nú haft málið til meðferðar í fimm vikur án þess að nokkur svör hafi borizt. FA ítrekar að þetta ástand er afar bagalegt fyrir fyrirtæki sem starfa á áfengismarkaðnum eða hyggjast hefja netverzlun með áfengi. Að mati félagsins er útilokað að gefa þessum fyrirtækjum þau svör að þau verði að bíða niðurstöðu þeirra málaferla sem ÁTVR stendur nú fyrir, enda geta þau tekið einhver ár.

Ekki ætti að þurfa að minna ráðuneytið á þá ótvíræðu leiðbeiningarskyldu sem það ber skv. 1. mgr. 7. gr. stjórnsýslulaga: „Stjórnvald skal veita þeim sem til þess leita nauðsynlega aðstoð og leiðbeiningar varðandi þau mál sem snerta starfssvið þess.“

Í ljósi framangreinds ítrekar FA upphaflegar spurningar sínar, settar fram í bréfi til fjármálaráðuneytisins fyrir átta vikum:

- 1) Er netverzlun áfengisframleiðanda með staðfestu á Íslandi í samræmi við lög?
- 2) Er netverzlun fyrirtækis með staðfestu í öðru EES-ríki, sem afhendir vörur til neytenda beint úr vöruhúsi á Íslandi, í samræmi við lög?
- 3) Er netverzlun fyrirtækis með staðfestu í ríki utan Evrópska efnahagssvæðisins (t.d. Bretlandi) sem afhendir vörur til neytenda beint úr vöruhúsi á Íslandi, í samræmi við lög?

Svara við þessum spurningum er óskað innan tveggja vikna frá dagsetningu bréfs þessa, enda eru umtalsverðir hagsmunir í húfi og áframhaldandi óvissa veldur hópi fyrirtækja æ meira tjóni. Eins og áður segir hafa félagsmenn FA áhuga á að taka þátt í þeirri samkeppni sem hafin er í netverzlun með áfengi, en telja mikilvægt að hafa vissu fyrir því að þeir starfi innan ramma laga og reglna og eigi ekki von á inngripum stjórnvalda. Þeir eiga skýlausan rétt á leiðbeiningu ráðuneytisins.

Virðingarfyllst,

Ólafur Stephensen
framkvæmdastjóri FA